

SNÍMEK „HERE COME THE SUN“ ODKRÝVÁ KONFLIKT DVOU CEST

Jaká bude naše Solární budoucnost?

Filmový dokument holandského režiséra Roba van Hattuma je nadšeným vyprávěním o potenciálu Slunce a současných možnostech jeho energetického využití. Jeho základní poselství by mohlo znít: „Nic není nemožné, toto není utopie!“

Narozdíl od fosilních paliv je energie Slunce z pohledu člověka nevyčerpatelná a záleží jen a jen na nás, jak ji budeme schopni „sklizet“. A právě podmínkám a technologiím, které naši sklizňovou kapacitu zvyšují, je většina padesátiminutového dokumentu věnována. Autor představuje ústy aktérů solárního hospodářství různé osudy a přístupy. Nesnaží se zaujmout objektivní pozici, spíše nabízí pohled zevnitř dynamicky se rozvíjejícího odvětví. Je pravda, že jde o pohled značně nevyvážený. Nejen s ohledem na konvenční energetické firmy, tedy stranu, která je podle jednoho z aktérů filmu Hermanna Scheera energetickou revolucí odsouzena k zániku, ale i s ohledem na nejrůznější roviny této ET (energy technology) revoluce. Hlavním tématem filmu totiž nakonec není ani tak solární

energie jako spíš skutečnost, že jde o skvělý byznys.

Slunce: skvěle cílená investice
„Sluneční energie je dnes výnosná,“ zní jedno z hlavních sdělení. Všeobecné vzrušení tvůrců kolem solárního boomu, rostoucích zisků a snižujících se nákladů místy hraničí s posedlostí a megalomanií. Neustálé omílání této těžce vybojované pravdy unavuje. Náhorně předvádí erozi původních mnohorozměrných ideálů „slunečního hospodářství“ vykreslených Hermannem Scheerem v knihách Sluneční strategie a Sluneční hospodářství v jednorozměrný hon za penězi. Ani jeden z aktérů dokumentu se ani slůvkem nezmiňuje o úsporách energie a jejich obrovském významu při přechodu k udržitelné společnosti. Přestože Scheer ve filmu hovoří o obnovi-

teľných zdrojích, pro režiséra je „sluneční věk“ striktně vymezen fotovoltaickými panely a koncentračními slunečními elektrárnami. Ostatní obnovitelné zdroje a přínosy jejich vzájemné kombinace jsou postaveny mimo hru. Přímou se mluví jen o biomase, to však jen proto, aby se znázornila její nízká efektivita v porovnání s fotovoltaikou.

Sluneční byznys kontra místní energetické sítě

Na pozadí dokumentu z německé skládky přeměněné na sluneční elektrárnu, španělské pustiny, na které se pomocí Slunce „vaří“ elektřina, saharské pouště, jejíž malá část by mohla zásobovat celou Evropu energií a země Sahelu vodou, sterilních továren, kde se díky velkovýrobě snižují výrobní náklady, i veletrhu Intersolar, na kterém se všechny ty „žhavé“ novinky prezentují, se režisérovi podařilo zachytit nový konflikt. Konflikt těch, kteří si podobně jako Hermann Scheer představují budoucnost ve znamení energetické autonomie jedinců, obcí, regionů i zemí, budoucnost decentralizovanou vyznačující se širokou vlastnickou strukturou zdrojů energie, a těch, jejichž hlavní myšlenkou je zvyšování výkonů instalovaných solárních polí a zisků plynoucích ze

Solární revolucí mnozí spojují s koncentračními slunečními elektrárnami jako je tato ve španělské Seville, spuštěná v dubnu 2009. Na rozdíl od těch fotovoltaických nepřeměňují energii Slunce přímo na elektřinu, ale ohřevem vody tvoří páru, která pohání turbínu generující elektrický proud.
Plánují se ve Středomoří, na Saharě či na Blízkém východě. Evropa v zájmu posílení své energetické soběstačnosti vzhlíží k ambiciózním projektům, jako je medailovaný s náklady 400 mld. EUR (350 má padnout na elektrárny, zbytek na sítě). Pro projekt je už na 20 předních firem a bank. Euforii však brzdí obavy ze závislosti na politicky nestabilních oblastech.
FOTO: archiv LEA

Naléhavý hlas Hermanna Scheera, který slyšíme u debat o progresivních trendech čisté udržitelné energetiky, apeluje silně i v tomto snímku – zde pro decentralizaci energetických sítí. Pro lepší pochopení kontextu jeho úvah o potřebném trendu připomínáme jeho knihy „Sluneční strategie. Politika bez alternativy.“ a „Světové Sluneční hospodářství“. Naše recenze obou děl lze číst i na solarko.eu (Solárko 2 a 3/2005)
FOTO: archiv LEA

státem garantovaných „feed in“ tarifů. Jinými slovy konflikt o to, jak radikální probíhající revoluce bude. Zda se spokojíme s částečnou přeměnou, na jejímž konci bude sice rozmělněná, přesto stále koncentrovaná skupina velkých dodavatelů (slunečních) energií, nebo se vydáme cestou maximální energetické svobody malých sídel a celků, jejichž spojením vznikne zcela nová energetická i sociální síť. První varianta nás nadále staví před problémem dopravy energie na velké vzdálenosti, vedle současných možností budeme nuceni vystavět nové supersítě vysokého napětí. Druhá varianta starý mód opouští a zaměřuje se na energetickou bezpečnost v rámci menších celků, na účinnou akumulaci a vzájemně doplňování rozmanitých v místě dostupných obnovitelných energií.

V SRN třetí fáze?

V závěru dokumentu na otázku jaké to je být vedoucí postavou probíhající společenské přeměny odpovídá Hermann Scheer parafrází teorie německého filozofa Arthura Schopenhauera. Podle něj se každá nová myšlenka prosazuje ve třech fázích: v první je označována za bezvýznamnou a je jí opovrhováno, v druhé se proti ní bojuje a ve třetí fázi pro ní všichni byli hned od začátku. Podle všeho se dnes v Německu solární energie dostává do třetí fáze. Přehlízet skutečnost, že solární energetika dnes v Německu zaměstnává mnohem více lidí než automobilový sektor, prostě dál nejde. To pochopil i mluvčí společnosti ČEZ Ladislav Kříž, který v diskuzi ve Francouzském institutu v Praze po skončení filmu upozornil na to, že ČEZ patří v OZE k nejsilnějším

hráčům když ne v ČR, tak alespoň ve východní Evropě. Vždyť v Rumunsku buduje tamní největší fotovoltaickou farmu! Dokument si vzal za cíl boření mýtů, které obor provázejí od předchozí „bojovné“ fáze. Jakkoli jsou předkládané vize přesvědčivé až objevné, agitační ráz filmu, povrchní pojetí, lacině emoční hudba a fadní kamera mu ubírají na přesvědčivosti. Zmínit je třeba i výrazné chyby českých titulků (mj. „těžba“ namísto „sklizeň“ u angl. „harvest“). Nakolik je film - slovy anotace - „přesvědčivým příspěvkem do diskuse o alternativních možnostech získávání energie, jež by navíc nezatěžovalo prostředí,“ ale musí ve finále posoudit divák. Třeba online na youtube.com. Zde si film drží absolutní hodnocení pěti hvězdiček.

Michal Ruman

Vyroste světová jednička v Číně?

Od přehrady tři soutěsek po Velkou čínskou zeď – to je Čína, známá monumentálními projekty. Nedávno zde oznámili další superprojekt: **největší sluneční elektrárnu světa!** Dílo navržené společností China Technology Development Group Corp a Qinghai New Energy Group má začít solárním parkem o instalovaném výkonu 30 MWp v pánvi Qaidam. Poté se počítá s rozšířením až na výkon 1 GWp(!). Uvedená pánev v nadmořské výšce 2 500 – 3 000 m je třetí největší pánvi v zemi. Nachází se v provincii Qinghai a pro bohaté zásoby minerálních a nerostných surovin se jí říká „Pánev pokladů“. Ke čtyřem pokladům, které se tu vyskytují (sůl, ropa, olovo se zinkem a borax) tak má přibýt i pátý – sluneční energie. V elektrárně mají být použity jak

fotovoltaika založená na křemíku, tak tenkovrstvé panely. Cena počátečního zdroje o 30 MWp se odhaduje na 150 milionů dolarů. Zatím není známo, kteří výrobci dodají solární panely, ale aby se uspokojily potřeby projektu, musí být zapojeno množství firem. V posledním roce se však ve světě objevilo několik oznámení staveb supervelkých slunečních parků. Naposledy v Kalifornii, kde mají firmy Optisolar a Sunpower údajně vybudovat elektrárnu o výkonu 800 MWp (!). Vzhledem k velkému množství výrobců fotovoltaiky v Číně je přirozené, že stát tlačí na výstavbu většího množství slunečních zdrojů a nabízí více pobídek. Ačkoli to jsou výborné zprávy pro sluneční průmysl, 1 GWp těžko ovlivní čínské emise oxidu uhličitého. Jen v roce 2006 Čína totiž vybudovala uhelné

elektrárny o výkonu 90 GW energie .... Stavba největší světové sluneční elektrárny měla začít ještě v roce 2009, ale neexistuje žádný odhad termínu dokončení.
dut.dle.www.inhabitat.com